

NÁRODNÝ
INŠPEKTORÁT
PRÁCE

úloha č. 24 402 z Plánu hlavných úloh Národného inšpektorátu práce
na rok 2024

**Rozbor pracovných úrazov, ochorení súvisiacich s prácou
a závažných priemyselných havárií v organizáciách v pôsobnosti
inšpekcie práce za rok 2023**

Správu predkladá:

Mgr. Katarína Timková – riaditeľka odboru bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Vypracoval:

Mgr. Andrea Škrinárová – odbor bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

V Košiciach, 11. marca 2024

Úvod

Správa podáva ucelený prehľad o rozbere pracovných úrazov, ochorení súvisiacich s prácou a závažných priemyselných havárií v organizáciách v pôsobnosti inšpekcie práce za rok 2023. Cieľom podrobnej analýzy pracovných úrazov je špecifikácia ich najčastejších zdrojov a príčin, najrizikovejších odvetví a profesií.

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov v ust. § 195 ods. 2 definuje pracovný úraz, ako poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

Zamestnávateľ je povinný v zmysle ust. § 17 ods. 4 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov registrovať pracovný úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca trvajúca viac ako tri dni alebo smrť zamestnanca, ku ktorej došlo následkom pracovného úrazu.

V roku 2023 bolo registrovaných celkovo 7 622 pracovných úrazov. Z uvedeného počtu bolo 19 závažných pracovných úrazov s následkom smrti a 53 závažných pracovných úrazov s ťažkou ujmovou na zdraví. Za rok 2023 bolo evidovaných 7 550 ostatných registrovaných pracovných úrazov, t. j. úrazov nad 3 dni práceneschopností bez smrteľných úrazov a úrazov s ťažkou ujmovou na zdraví (ďalej „RPÚ“).

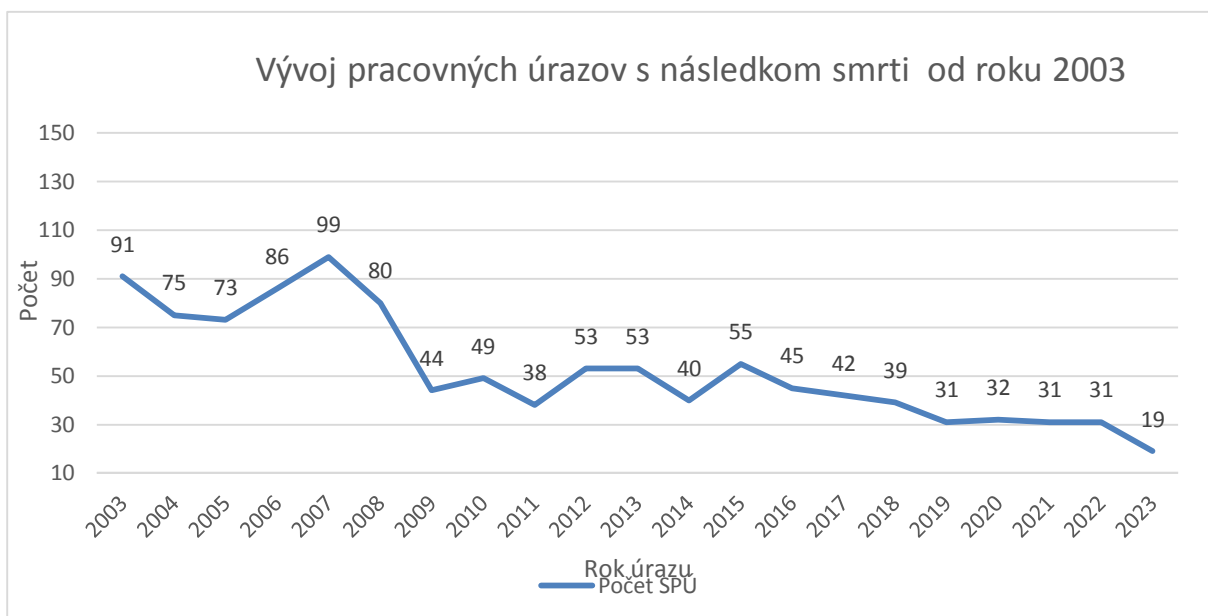
Inšpektorát práce v zmysle ust. § 7 ods. 3 písm. b) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyšetruje príčiny vzniku pracovného úrazu, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, príčiny závažnej priemyselnej havárie, bezpečnostné, technické a organizačné príčiny vzniku, choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania, vedie ich evidenciu a podľa potreby vyšetruje príčiny vzniku aj ostatných pracovných úrazov.

Inšpektoráty práce majú zákonnú povinnosť vyšetřovať len závažné pracovné úrazy s následkom smrti a závažné pracovné úrazy s ťažkou ujmovou na zdraví. Na základe ich dôsledného rozboru je možno určiť tie oblasti, na ktoré treba zamerať zvýšenú pozornosť inšpekcie práce a kde je potrebné prijímať konkrétne opatrenia na odstránenie nedostatkov a vytvorenie podmienok bezpečnej práce.

1. Závažné pracovné úrazy s následkom smrti

V roku 2023 v organizáciách patriacich do pôsobnosti dozoru inšpekcie práce (ďalej „IP“) došlo k 19 závažným pracovným úrazom s následkom smrti (ďalej „SPÚ“), čo je o 12 SPÚ menej, ako v roku 2022 (pokles o 38,7 %). Z uvedeného počtu sú 2 SPÚ pri dopravných nehodách, ktoré vyšetroval príslušný orgán Policajného zboru a inšpektori práce kontrolovali len režim vedenia vozidla. Z hľadiska dlhodobého vývoja SPÚ rok 2023 predstavuje rok s výrazne najnižším počtom zaznamenaných SPÚ za sledované obdobia.

Vývoj SPÚ od roku 2003 znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie SPÚ podľa zdroja úrazu

Najdôležitejšími charakteristikami úrazových udalostí sú zdroje a príčiny ich vzniku v zmysle vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 500/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze. Na účely štatistického spracovania sa úrazové znaky (zdroje a príčiny) rozdeľujú do hlavných skupín a podskupín. Zdroje sú prvou základnou skupinou úrazových znakov. Za zdroj úrazu sa považuje predmet, látka, alebo energia, prípadne človek, prírodný živý, ktorý svojím náhlym vonkajším pôsobením priviedol úraz zamestnanca priamo alebo nepriamo tým, že pri jeho činnosti, prípadne pri náhodnom styku s ním, bol bezprostredným podnetom vzniku úrazu či nehody.

Hlavné zdrojové skupiny:

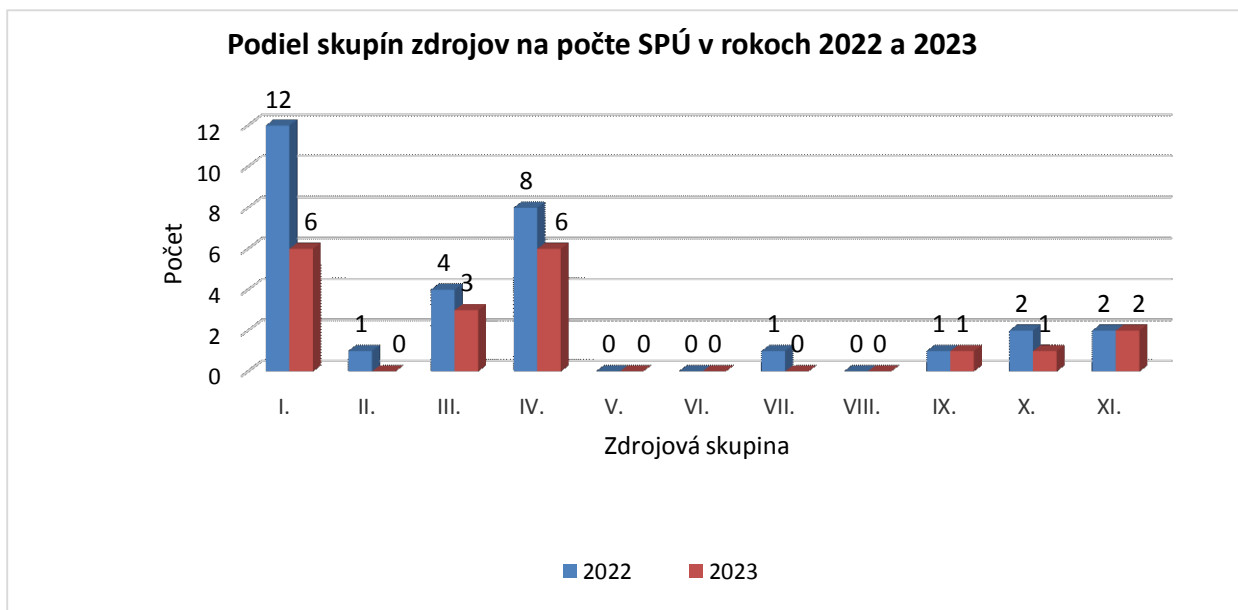
- I. Dopravné prostriedky
- II. Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky
- III. Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné
- IV. Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov
- V. Materiál, bremená, predmety
- VI. Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčky a prístroje
- VII. Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny
- VIII. Kotly, nádoby a vedenia (potrubie) pod tlakom
- IX. Elektrina
- X. Ľudia, zvieratá a prírodné živly
- XI. Iné zdroje

Väčšina SPÚ 63,2 % sa kumulovala do dvoch hlavných zdrojových skupín, ktorými boli dopravné prostriedky a pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb, kde bolo rovnako zaznamenaných 6 SPÚ (31,6 %). Druhým najčastejším zdrojom SPÚ boli stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné, kde boli zaznamenané 3 prípady SPÚ, čo predstavuje 15,8 % z celkového počtu SPÚ a tretím najčastejším zdrojom SPÚ boli iné zdroje - zábavné, športové, telocvičné náradie a zariadenie, kde boli zaznamenané 2 prípady SPÚ, čo predstavuje 10,5 % z celkového počtu SPÚ.

Zdrojové skupiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte SPÚ za rok 2023 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Hlavná zdrojová skupina	Počet	Podiel%
I.	Dopravné prostriedky	6	31,6 %
III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	3	15,8 %
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	6	31,6 %
IX.	Elektrina	1	5,3 %
X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	1	5,3 %
XI.	Iné zdroje	2	10,5 %

Výskyt SPÚ v roku 2022 a v roku 2023 v členení podľa zdrojovej skupiny znázorňuje nasledujúci graf:

Pre posúdenie podielu konkrétnych zdrojových podskupín na celkovom počte vzniknutých SPÚ v roku 2023 uvádzame vnútornú štruktúru zdrojových skupín podľa počtu spôsobených SPÚ:

I.	Dopravné prostriedky	Počet	Podiel %
I-02	Motorové cestné dopravné prostriedky	3	15,8 %
I-03	Železničné dopravné prostriedky	1	5,3 %
I-05	Vnútropodnikové motorové dopravné prostriedky (koľajové i bez koľají)	2	10,5 %

III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	Počet	Podiel %
III-20	Lisy, kladivá, buchary a iné	1	5,3 %
III-41	Zvláštne poľnohospodárske stroje (vlečné a ostatné)	2	10,5 %

IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	Počet	Podiel %
IV-45	Schody, rebríky, výstupy – pády zamestnancov na nich a z nich	1	5,3 %
IV-46	Ostatné zvýšené pracoviská – pády zamestnancov z výšky	5	26,3 %

IX.	Elektrina	Počet	Podiel %
IX-69	Elektrina vysokého napätia (nad 300 V proti zemi)	1	5,3 %

X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	Počet	Podiel%
X-71	Zvieratá	1	5,3 %

XI.	Iné zdroje	Počet	Podiel %
XI-75	Iné zdroje, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín	2	10,5 %

Podrobnejšie členenie SPÚ podľa zdrojových skupín a ich porovnanie s rokom 2022, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 1 a č. 2 v prílohe.

Členenie SPÚ podľa príčiny úrazu

Klasifikačná schéma príčin úrazov sa člení na 14 základných skupín, v rámci ktorých možno rozlíšiť tri hlavné skupiny samostatnej povahy, a to:

- Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ (príčiny patriace do skupiny 1 – 7)
- Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnanec (príčiny patriace do skupiny 8 – 10)
- Iné príčiny – (príčiny patriace do skupiny 11 -14)

Príčiny úrazu:

1. Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu (nie pracoviska)
2. Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie
3. Nepridelené, nedostatočné alebo nevhodné osobné ochranné pracovné prostriedky
4. Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska alebo komunikácie (aj keď je pracovisko zdrojom úrazu)
5. Nedostatky v osvetlení a viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia na pracovisku alebo na komunikácii
6. Nesprávna organizácia práce
7. Neoboznámenie sa s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie (napr. teoretických vedomostí, šikovnosti, záchviku, prispôsobenia)
8. Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrúvanie v ohrozenom priestore
9. Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochranných opatrení
10. Nepoužívanie alebo nesprávne používanie predpísaných a pridelených osobných ochranných pracovných prostriedkov
11. Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie
12. Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy)
13. Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami
14. Nezistené príčiny

V roku 2023 najčastejšími príčinami vzniku SPÚ boli nezistené príčiny - 9 prípadov (z toho pri dopravných nehodách 2 prípady, kde inšpektori práce kontrolujú len režim vedenia vozidla). Dôvodom doposiaľ nezistených príčin týchto SPÚ je tá skutočnosť, že vyšetrovanie príčin ich vzniku nebolo pre zložitosť preukazovania skutočností súvisiacich s pracovnými úrazmi ešte ukončené ku dňu spracovania údajov v správe. Druhou príčinou a to konkrétne v 3 prípadoch SPÚ bola nesprávna organizácia práce. Treťou zistenou príčinou vzniku 2 SPÚ bola príčina, za ktorú niesli zodpovednosť samotní zamestnanci tým, že používali nebezpečné postupy alebo spôsoby práce vrátane toho, že konali bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, alebo zotrúvali v ohrozenom priestore a príčinou rovnako 2 SPÚ bolo aj ohrozenie inými osobami.

Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ sa v roku 2023 zistili v 4 prípadoch SPÚ, čo je rovnaký počet ako v roku 2022. Príčiny, za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci, sa v sledovanom roku znížili o 7 prípadov oproti roku 2022 a iné príčiny, ktoré viedli k vzniku SPÚ, sa znížili o 5 prípadov oproti roku 2022 (tabuľka č. 5 v prílohe).

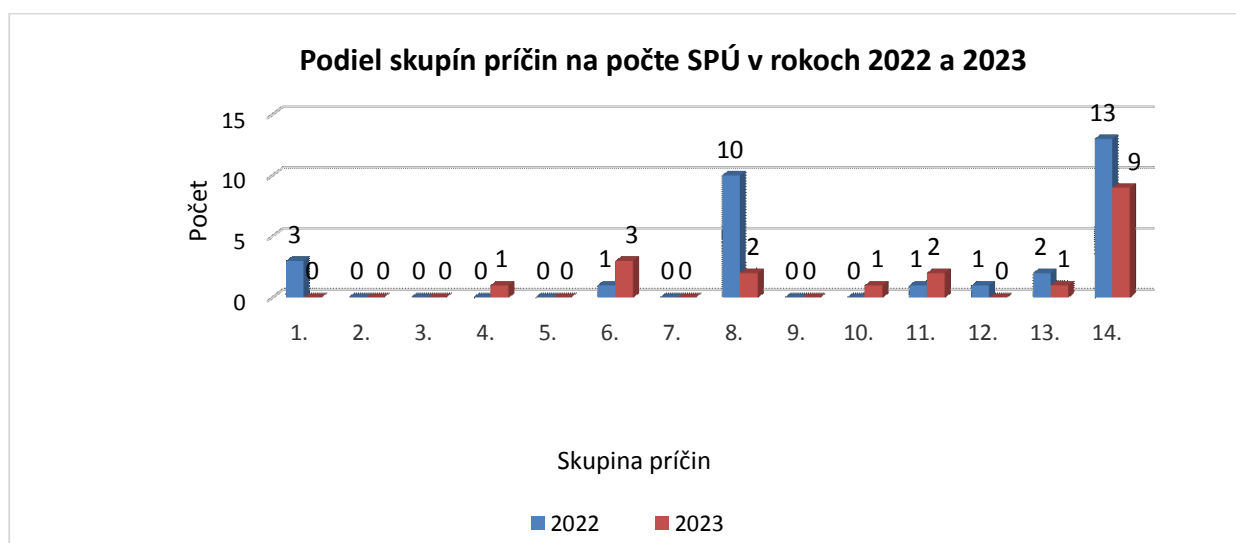
Pri vyšetrovaní SPÚ v hodnotenom roku boli zistené 2 prípady, kedy zamestnanec, ktorý utrpel SPÚ, vykonával svoju prácu pod vplyvom alkoholu (tabuľka č. 9 v prílohe).

Najčastejšie zistené príčiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte SPÚ za rok 2023 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Základné skupiny príčin úrazov	Počet	Podiel %
4	Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska alebo komunikácie (aj keď je pracovisko zdrojom úrazu)	1	5,3 %

6	Nesprávna organizácia práce	3	15,8 %
8	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrúvanie v ohrozenom priestore	2	10,5 %
10	Nepoužívanie alebo nesprávne používanie predpísaných a pridelených osobných ochranných pracovných prostriedkov	1	5,3 %
11	Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie	2	10,5 %
13	Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami	1	5,3 %
14	Nezistené príčiny	9	47,4 %

Výskyt SPÚ v roku 2022 a v roku 2023 v členení podľa zistených príčin znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie SPÚ podľa zistených príčin a ich porovnanie s rokom 2022, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 5 a č. 6 v prílohe.

Členenie SPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE)

Vychádzajúc z absolútnych čísel v roku 2023 podľa druhu prevažujúcej ekonomickej činnosti zamestnávateľských organizácií vyplýva, že najvyšší podiel SPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) sa koncentroval v nasledovných odvetviach:

Kód	SK NACE	Počet	Podiel %
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	5	26,3 %
C	Priemyselná výroba	3	15,8 %
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	5,3 %
F	Stavebníctvo	5	26,3 %
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	2	10,5 %
H	Doprava a skladovanie	3	15,8 %

Členenie SPÚ v roku 2022 a v roku 2023 podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) je uvedené v tabuľke č. 9 v prílohe.

Členenie SPÚ z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní

Z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní možno konštatovať, že v roku 2023 najviac SPÚ zaznamenali vodiči a obsluha pojazdných strojných zariadení, ktorí utrpeli 5 SPÚ. Kvalifikovaní zamestnanci v hutníctve a zamestnanci pracujúci ako pomocní pracovníci v ťažbe, stavebníctve, výrobe a doprave utrpeli zhodne 4 SPÚ. V rámci profesijnej štruktúry je dlhodobou najrizikovejšou pracovnou oblasťou doprava.

Členenie SPÚ z hľadiska druhu poranenia a poranenej časti tela poškodených

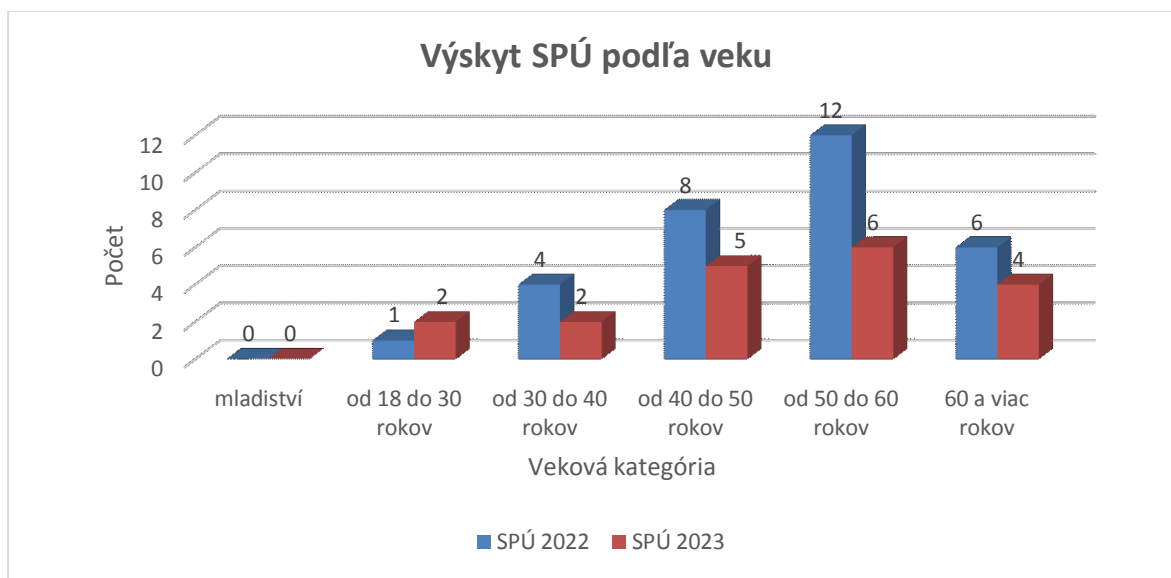
Druhy poranenia a poranená časť tela poškodených pri SPÚ, vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte SPÚ za rok 2023 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Druh poranenia	Počet	Podiel %
000	Neznámy alebo neurčený druh poranenia	4	21,1 %
021	Zatvorené zlomeniny	1	5,3 %
051	Otras mozgu a vnútrolebečné poranenia	1	5,3 %
052	Vnútorné poranenia	2	10,5 %
069	Iné typy popálenín, obarenín a omrzlín	1	5,3 %
120	Viacnásobné poranenia	9	47,4 %
999	Iné špecifické poranenia	1	5,3 %
Kód	Poranená časť tela	Počet	Podiel %
00	Poranená časť tela nešpecifikovaná	5	26,3 %
11	Hlava, mozog, lebečné nervy a cievy	4	21,1 %
40	Trup a orgány bez podrobnejšieho rozlíšenia	1	5,3 %
42	Oblasť hrudníka vrátane orgánov	4	21,1 %
78	Telo – viac postihnutých oblastí	5	26,3 %

Členenie SPÚ podľa pohlavia a vekovej kategórie zamestnancov

V roku 2023 bolo všetkých 19 SPÚ evidovaných u mužov. Z hľadiska vekovej štruktúry najviac SPÚ utrpeli zamestnanci patriaci do vekovej kategórie od 50 do 60 rokov (6 prípadov), druhú skupinu tvorili zamestnanci patriaci do vekovej kategórie od 40 do 50 rokov (5 prípadov), tretiu skupinu tvorili zamestnanci vekovej kategórie nad 60 rokov (4 prípady) a štvrtú skupinu tvorili zhodne zamestnanci vekovej kategórie od 18 do 30 rokov a od 30 do 40 rokov (2 prípady). U mladistvých nebol evidovaný ani jeden SPÚ.

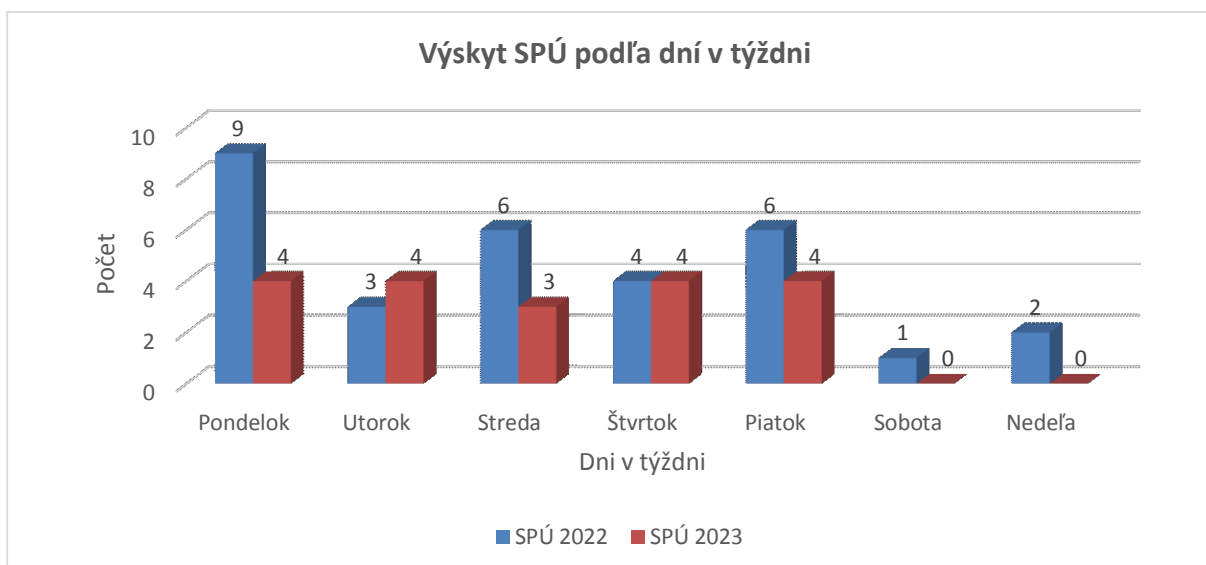
Výskyt SPÚ v roku 2022 a v roku 2023 v členení podľa veku znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie SPÚ podľa dňa v týždni, keď sa pracovný úraz stal

V roku 2023 sa stali v pondelok, utorok, štvrtok a piatok zhodne po 4 SPÚ (21,1 %) a v stredu sa stali 3 prípady (15,8 %). V sobotu a nedeľu nebol evidovaný ani jeden SPÚ.

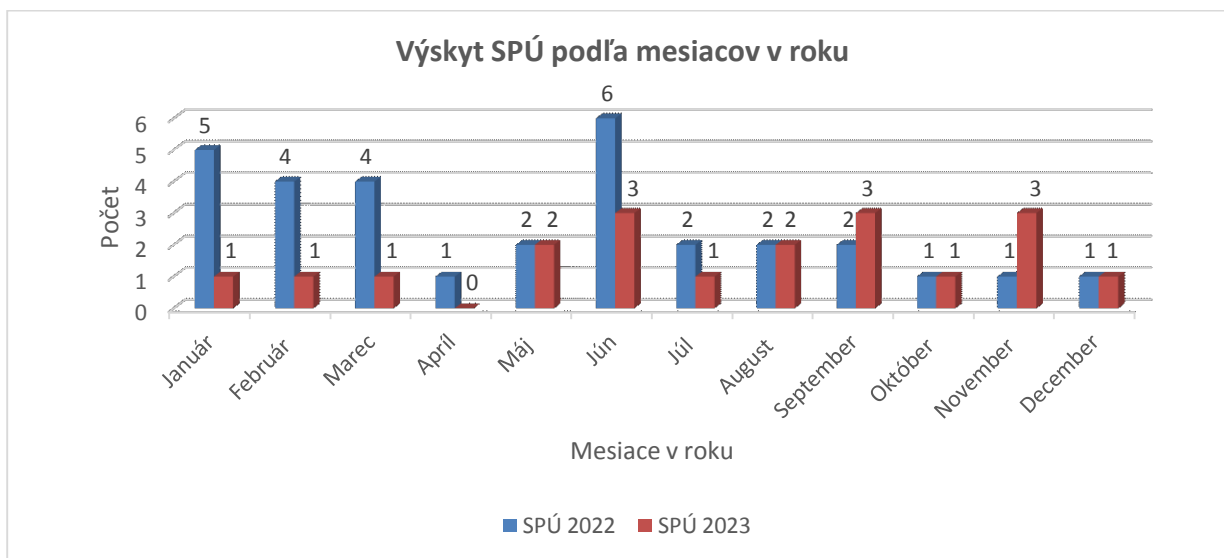
Výskyt SPÚ v roku 2022 a v roku 2023 v členení podľa dní v týždni znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie SPÚ podľa mesiaca v roku, kedy sa pracovný úraz stal

Zo štruktúry SPÚ podľa mesiaca vzniku úrazu vyplýva, že najrizikovejšími mesiacmi v roku 2023 boli mesiac jún, september a november zhodne po 3 prípady (15,8 %) a v mesiacoch máj a august došlo rovnako ku vzniku 2 SPÚ (10,5 %). Najmenej rizikovým mesiacom bol apríl, kedy nebol evidovaný ani jeden SPÚ.

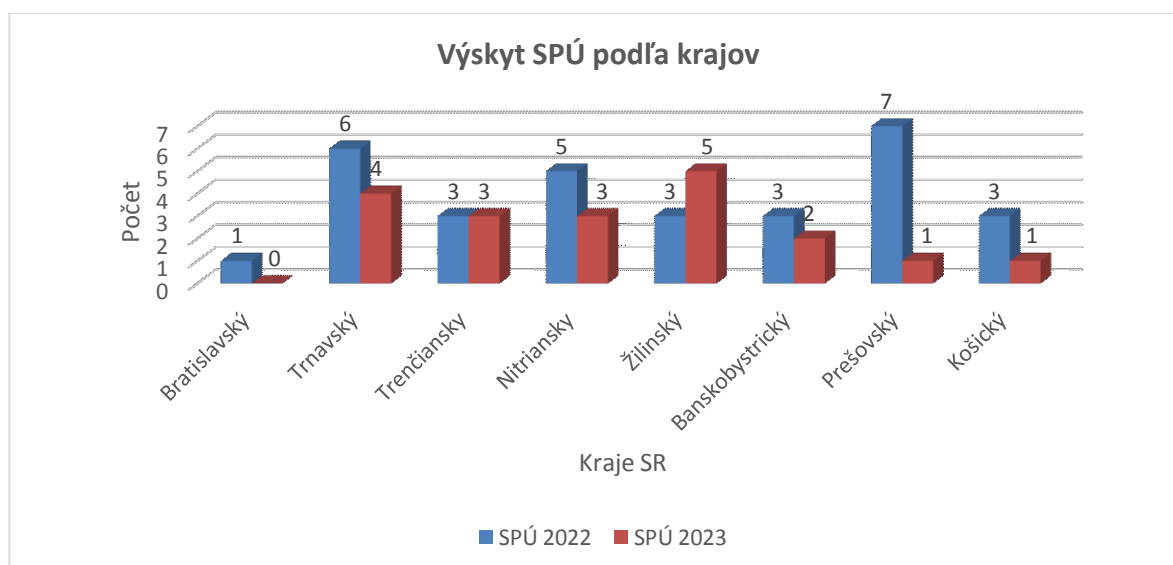
Výskyt SPÚ v roku 2022 a v roku 2023 v členení podľa mesiaca v roku znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie SPÚ podľa krajov SR

Z teritoriálneho hľadiska bol výskyt SPÚ v roku 2023 zaznamenaný najviac v Žilinskom kraji v počte 5 prípadov (26,3 %), v Trnavskom kraji boli zaznamenané 4 prípady (21,1 %) a v Trenčianskom a Nitrianskom kraji boli zaznamenané v rovnakom počte 3 prípady (15,8 %). V Bratislavskom kraji nebol zaznamenaný ani jeden SPÚ.

Výskyt SPÚ v roku 2022 a v roku 2023 podľa krajov SR znázorňuje nasledujúci graf:

Počet zamestnávateľov, u ktorých sa stal SPÚ v členení podľa počtu zamestnancov

Kraj	Počet zamestnancov					Spolu
	0	1-9	10-49	50-249	250 a viac	
Bratislavský kraj	0	0	0	0	0	0
Trnavský kraj	0	2	2	0	0	4
Trenčiansky kraj	0	3	0	0	0	3
Nitriansky kraj	1	0	0	2	0	3
Žilinský kraj	0	0	1	2	2	5
Banskobystrický kraj	0	1	1	0	0	2
Prešovský kraj	0	0	0	1	0	1
Košický kraj	0	0	0	1	0	1
S p o l u	1	6	4	6	2	19

2. Závažné pracovné úrazy s ťažkou ujmom na zdraví

Ťažká ujma na zdraví je vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie, a to zmrzačenie, strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti, ochromenie údu, strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva, poškodenie dôležitého orgánu, zohyzdenie, vyvolanie potratu alebo usmrtenie plodu, alebo mučivé útrapy.

V roku 2023 v organizáciách patriacich do pôsobnosti dozoru IP došlo k 53 závažným pracovným úrazom s ťažkou ujmom na zdraví (ďalej „ŤUZ“), čo predstavuje oproti roku 2022 nárast o 9 prípadov (nárast o 20,5 %).

Vývoj ŤUZ od roku 2003 znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie ŤUZ podľa zdroja úrazu

Najpočetnejším zdrojom ŤUZ v roku 2023 boli stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné, kde bolo zaznamenaných 12 prípadov, čo predstavuje 22,6 % z celkového počtu ŤUZ. Druhým najpočetnejším zdrojom ŤUZ boli pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov, kde bolo zaznamenaných 10 prípadov (18,9 %). Tretím najpočetnejším zdrojom ŤUZ boli dopravné prostriedky, kde bolo zaznamenaných 9 prípadov (17,0 %).

Najčastejšie zdrojové skupiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2023 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Hlavná zdrojová skupina	Počet	Podiel %
I.	Dopravné prostriedky	9	17,0 %
II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	5	9,4 %
III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	12	22,6 %
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	10	18,9 %
V.	Zemina, materiál, úlomky	8	15,1 %

Pre posúdenie podielu konkrétnych zdrojových podskupín vzniku ŤUZ v roku 2023 uvádzame vnútornú štruktúru vybraných najfrekvencovanejších zdrojových skupín podľa počtu spôsobených závažných pracovných úrazov:

I.	Dopravné prostriedky	Počet	Podiel %
I-02	Motorové cestné dopravné prostriedky	6	11,3 %
I-05	Vnútropodnikové motorové dopravné prostriedky (koľajové i bez koľají)	2	3,8 %

II.		Počet	Podiel %
II-11	Zdvíhacie a dopravné zariadenie – pomôcky	3	5,7 %

III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	Počet	Podiel %
III-18	Hobl'ovacie, brusiace a leštiace stroje na drevo	2	3,8 %
III-42	Zvláštne stroje polygrafické, kancelárske, zdravotnícke, štatistické a iné neuvedené alebo bližšie neurčené pre rozličné pracovné odbory	3	5,7 %

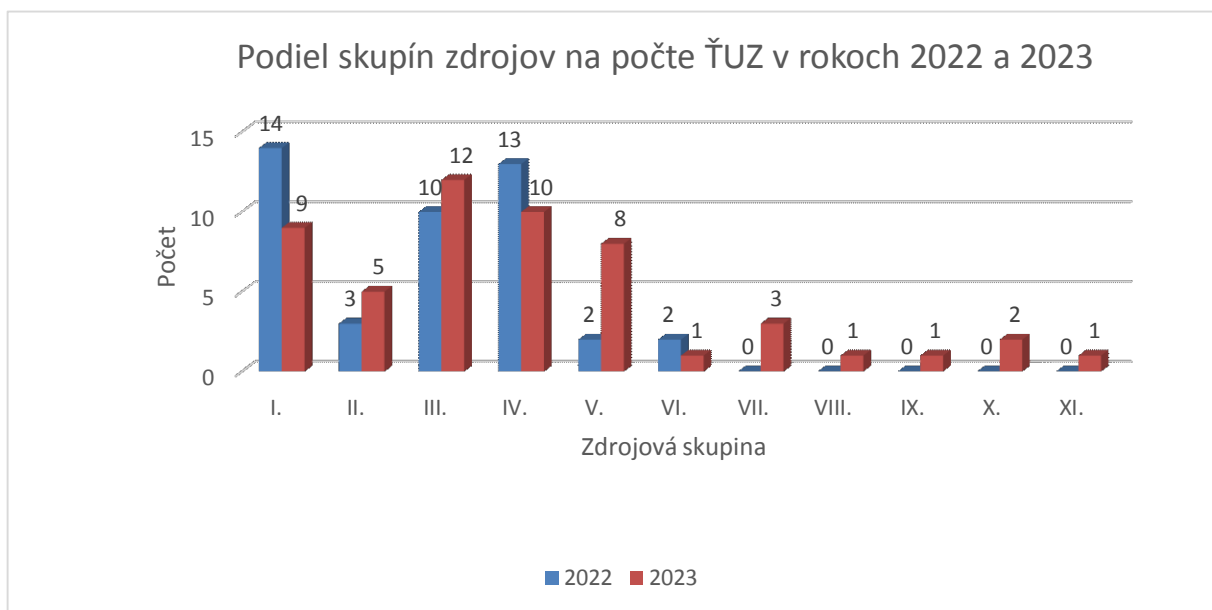
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	Počet	Podiel %
IV-44	Vnútropodnikové pracoviská (komunikačné priestory) akejkoľvek úrovne – pády zamestnancov na rovine	4	7,5 %
IV-45	Schody, rebríky, výstupy - pády zamestnancov na nich a z nich	2	3,8 %
IV-46	Ostatné zvýšené pracoviská – pády zamestnancov z výšky	3	5,7 %

V.	Materiál, bremená, predmety	Počet	Podiel %
Va-49	Ostatný materiál (okrem kódu 48), predmety, výrobky, zariadenia – pád predmetov	3	5,7 %
Vb-50	Bremená (materiál, premiestňované alebo inak manipulované predmety) – úrazy bremenami	3	5,7 %

VII.		Počet	Podiel %
VII-62	Žieravé a leptavé látky (aj ak sú súčasne horúce)	2	3,8 %

X.		Počet	Podiel %
X-71	Zvieratá	2	3,8 %

Výskyt ŤUZ v roku 2022 a v roku 2023 v členení podľa zdrojovej skupiny znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie ŤUZ podľa zdrojových skupín a ich porovnanie s rokom 2022, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 3 a č. 4 v prílohe.

Členenie ŤUZ podľa príčiny úrazu

V roku 2023 najpočetnejšou príčinou vzniku ŤUZ (14 prípadov) boli nedostatky osobných predpokladov zamestnancov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy). Druhou najpočetnejšou príčinou (10 prípadov) bolo používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane toho, že konali bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, alebo zotrúvali v ohrozenom priestore a nezistené príčiny. Treťou najpočetnejšou príčinou vzniku ŤUZ (9 prípadov) boli nezistené príčiny. Nesprávna organizácia práce bola štvrtou najpočetnejšou príčinou vzniku ŤUZ (6 prípadov). Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie bolo zistenou príčinou v 5 prípadoch ŤUZ.

Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ sa v roku 2023 zistili v 15 prípadoch ŤUZ, čo predstavuje nárast o 6 prípadov oproti roku 2022. Príčiny, za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci, boli zistené v 10 prípadoch ŤUZ, čo predstavuje pokles o 1 prípad oproti roku 2022. Iné príčiny boli zistené v 28 prípadoch ŤUZ, kde bol oproti roku 2022 zaznamenaný nárast o 4 prípady (tabuľka č. 7 v prílohe).

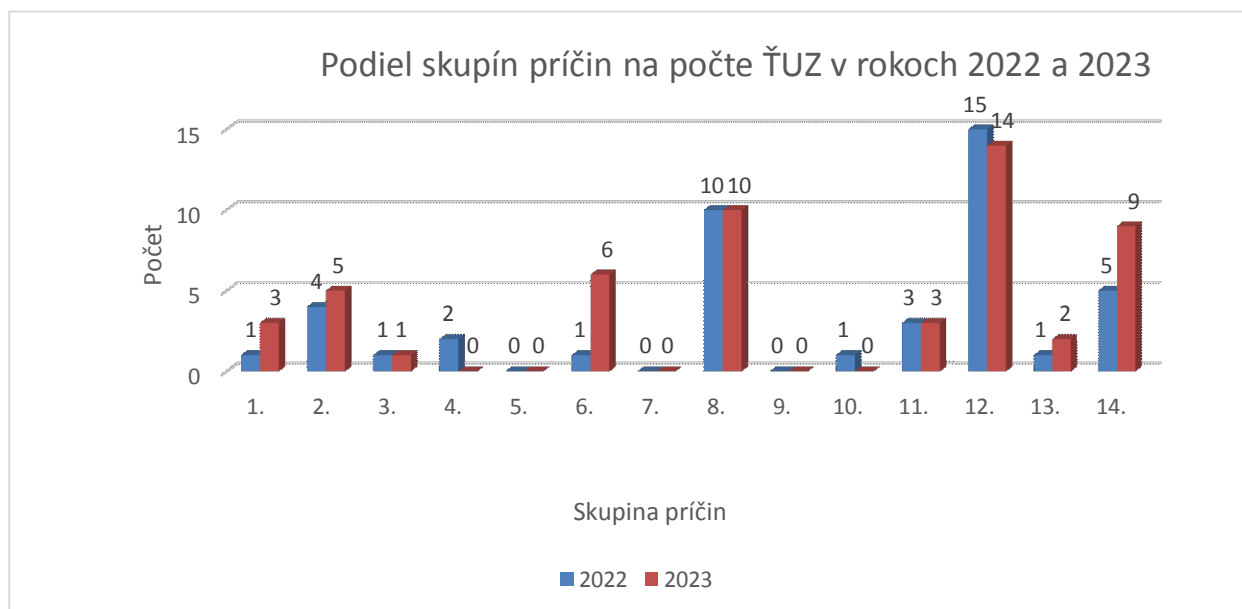
Pri vyšetrowaní ŤUZ v hodnotenom roku boli zistené 2 prípady, kedy zamestnanci, ktorí utrpeli ŤUZ, vykonávali svoju prácu pod vplyvom alkoholu (tabuľka č. 9 v prílohe).

Najčastejšie zistené príčiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2023 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Základné skupiny príčin úrazov	Počet	Podiel %
1	Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu (nie pracoviska)	3	5,7 %

2	Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie	5	9,4 %
6	Nesprávna organizácia práce	6	11,3 %
8	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrúvanie v ohrozenom priestore	10	18,9 %
11	Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie	3	5,7 %
12	Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy)	14	26,4 %
14	Nezistené príčiny	9	17,0 %

Výskyt ŤUZ v roku 2022 a v roku 2023 v členení podľa zistených príčin znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie ŤUZ podľa príčin a ich porovnanie s rokom 2022, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 7 a č. 8 v prílohe.

Členenie ŤUZ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE)

V roku 2023 sa najvyšší podiel ŤUZ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) koncentroval v nasledovných odvetviach:

Kód	SK NACE	Počet	Podiel %
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	4	7,5 %
C	Priemyselná výroba	21	39,6 %

F	Stavebníctvo	5	9,4 %
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	4	7,5 %
H	Doprava a skladovanie	6	11,3 %
P	Vzdelávanie	3	5,7 %

Členenie ŤUZ v roku 2022 a v roku 2023 podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) je uvedené v tabuľke č. 9 v prílohe.

Členenie ŤUZ z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní

Z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní možno konštatovať, že v roku 2023 najrizikovejším povoláním a to konkrétne v 10 prípadoch (18,9 %) boli pomocní pracovníci v ťažbe, stavebníctve, výrobe a doprave. Vodiči obsluhy pojazdných strojových zariadení (konkrétne vodiči motorových vozidiel – nákladných, osobných a autobusov) utrpeli 7 ŤUZ (13,2 %) a kvalifikovaní robotníci v hutníctve utrpeli 6 ŤUZ (11,3 %). Spracovatelia a výrobcovia potravinárskych výrobkov, výrobkov z dreva a odevov a montážni robotníci utrpeli zhodne 5 ŤUZ (9,4 %).

Členenie ŤUZ z hľadiska druhu poranenia a poranenej časti tela poškodených

Najčastejšie zistené druhy poranenia a poranená časť tela poškodených pri ŤUZ vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2023 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Druh poranenia	Počet	Podiel %
012	Otvorené rany	4	7,5 %
020	Zlomeniny kosti	4	7,5 %
021	Zatvorené zlomeniny	9	17,0 %
040	Traumatické amputácie (strata časti tela)	9	17,0 %
120	Viacnásobné poranenia	7	13,2 %

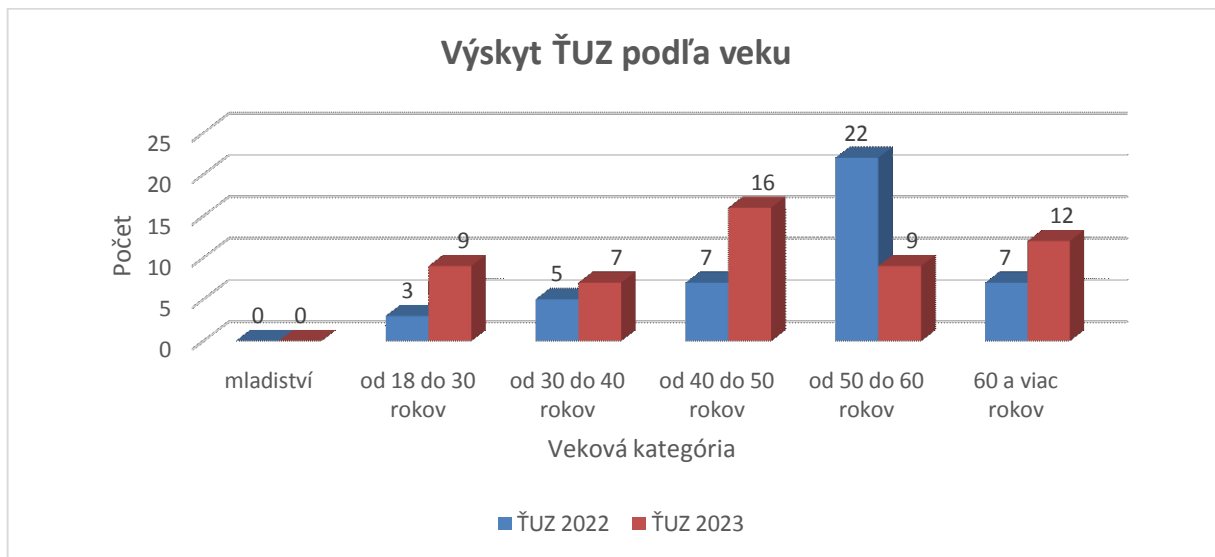
Kód	Poranená časť tela	Počet	Podiel %
13	Oko	4	7,5 %
52	Ruka vrátane lakťa	4	7,5 %
54	Prst	6	11,3 %
78	Telo – viac postihnutých oblastí	10	18,9 %

Členenie ŤUZ podľa pohlavia a vekovej kategórie zamestnancov

Medzi zamestnancami, ktorí utrpeli v hodnotenom roku ŤUZ bolo 9 žien (17,0 %) a 44 mužov (83,0 %). Z hľadiska vekovej štruktúry najviac ŤUZ utrpeli zamestnanci patriaci do vekovej kategórie od 40 do 50 rokov (16 prípadov). Druhú skupinu tvorila veková kategória zamestnancov nad 60 rokov (12 prípadov). Tretiu skupinu tvorila zhodne veková kategória od 18

do 30 rokov a od 50 do 60 rokov (zhodne 9 prípadov). Najmenej ŤUZ v počte 7 prípadov utrpeli zamestnanci vo veku od 30 do 40 rokov. U mladistvých nebola evidovaná žiadna ŤUZ.

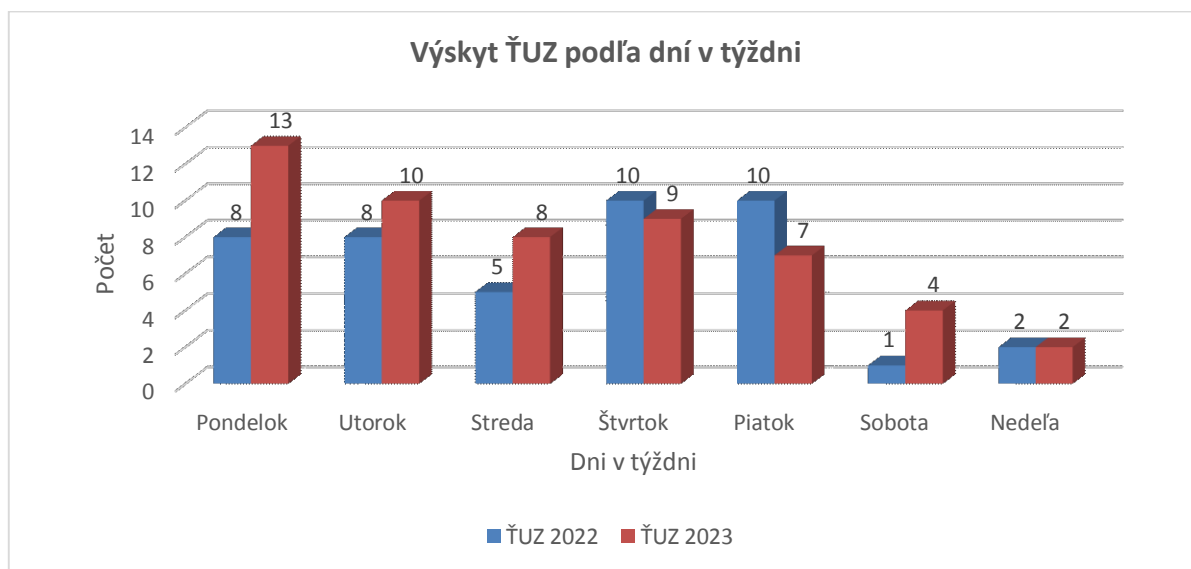
Výskyt ŤUZ v roku 2022 a v roku 2023 v členení podľa veku znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie ŤUZ podľa dňa v týždni

V roku 2023 sa najviac ŤUZ vyskytlo v pondelok (13 prípadov - 24,5 %), v utorok (10 prípadov - 18,9 %), vo štvrtok (9 prípadov - 17,0 %), v stredu (8 prípadov - 15,1 %), v piatok (7 prípadov - 13,2 %), v sobotu (4 prípady - 7,5 %) a najmenej v nedeľu (2 prípady - 3,8 %).

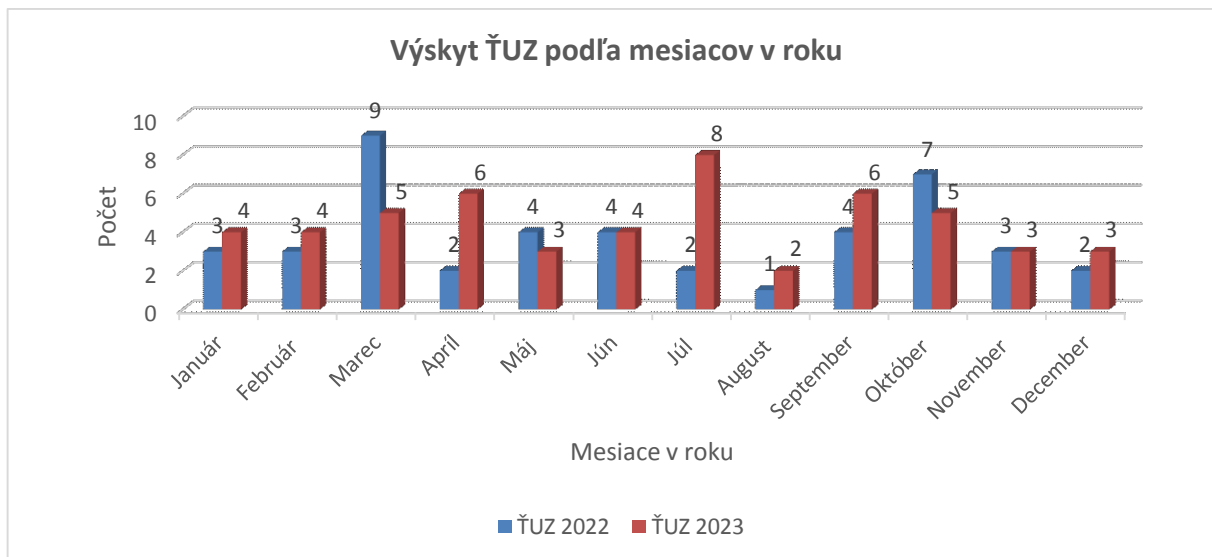
Výskyt ŤUZ v roku 2022 a v roku 2023 v členení podľa dňa v týždni znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie ŤUZ podľa mesiaca v roku

Zo štruktúry ŤUZ podľa mesiaca vzniku úrazu vyplýva, že najrizikovejším mesiacom v roku 2023 bol júl (8 prípadov - 15,1 %), ďalšími rizikovými boli apríl a september (zhodne po 6 prípadov - 11,3 %) a marec a október v rovnakom počte (zhodne po 5 prípadov - 9,4 %). Najmenej rizikovým mesiacom bol august, kedy boli zaevidované 2 pracovné úrazy s ŤUZ.

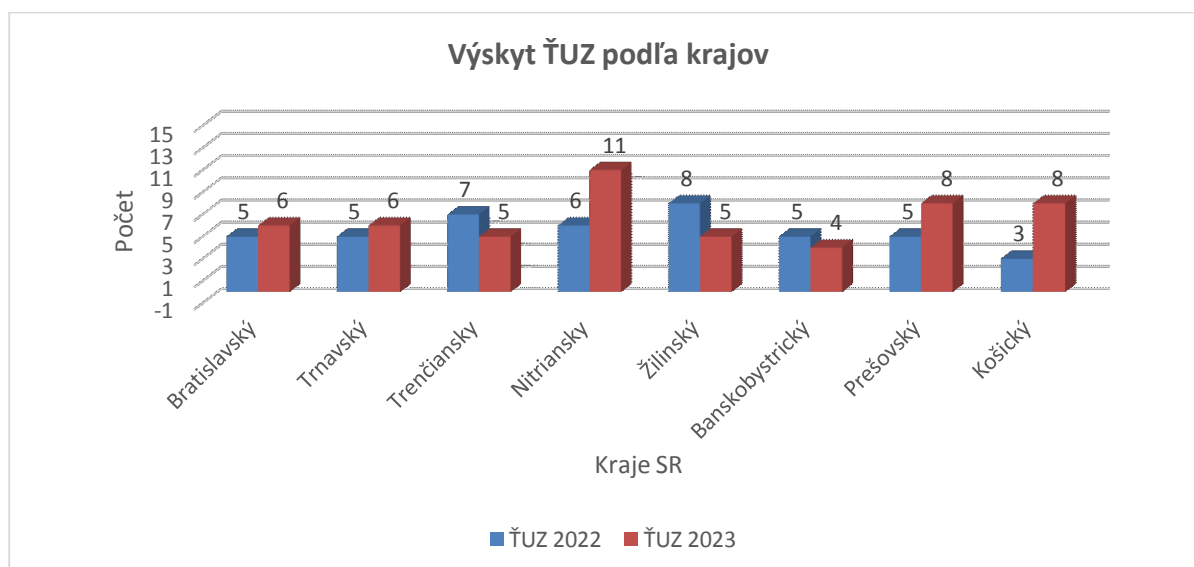
Výskyt ŤUZ v roku 2022 a v roku 2023 v členení podľa mesiaca v roku znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie ŤUZ podľa krajov SR

Z teritoriálneho hľadiska bolo 11 ŤUZ evidovaných v Nitrianskom kraji, čo predstavuje z celkového počtu 20,8 %. V Prešovskom a Košickom kraji bolo evidovaných zhodne po 8 ŤUZ, čo predstavuje 15,1 %, v Bratislavskom a Trnavskom kraji zhodne po 6 ŤUZ, čo predstavuje 11,3 %. V Trenčianskom a Žilinskom kraji bolo evidovaných zhodne po 5 ŤUZ, čo predstavuje 9,4 %. Najmenej evidovaných ŤUZ bolo v Banskobystrickom kraji 4 ŤUZ, čo predstavuje 7,5 % z celkového počtu ŤUZ za rok 2023.

Výskyt ŤUZ v roku 2022 a v roku 2023 podľa krajov SR znázorňuje nasledujúci graf:

Počet zamestnávateľov, u ktorých sa stal ŤUZ v členení podľa počtu zamestnancov

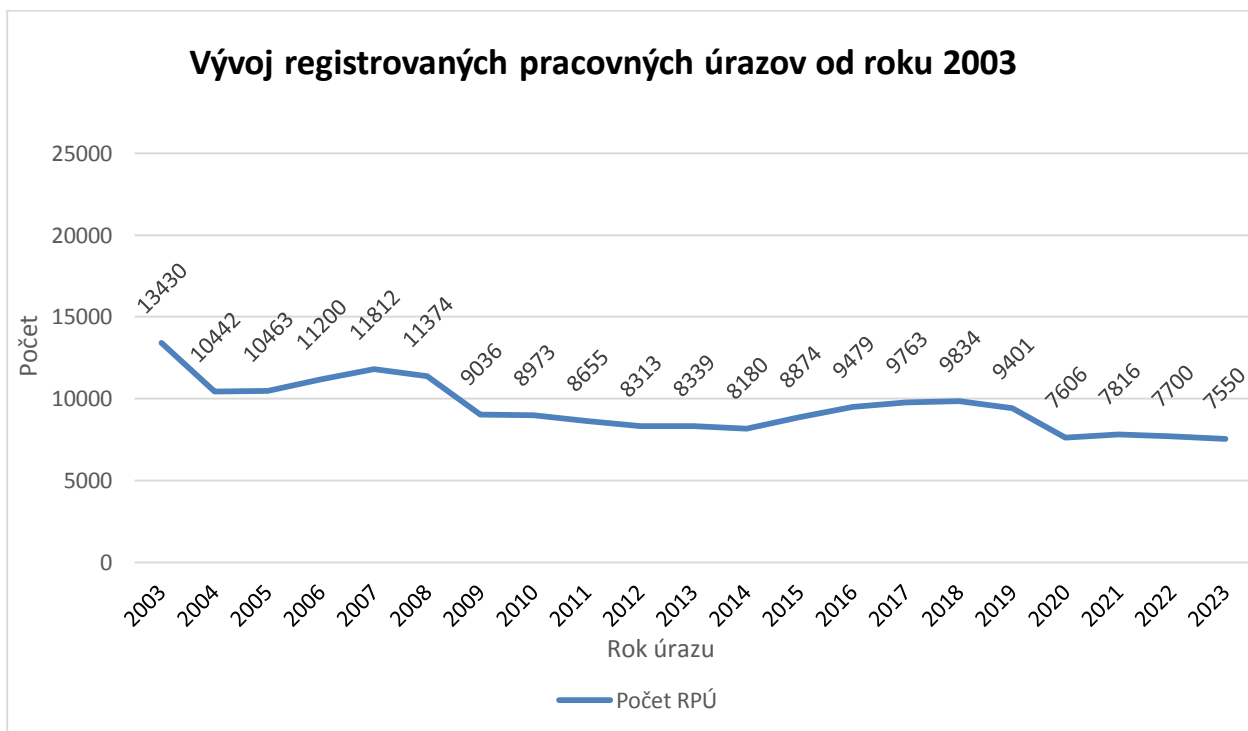
Kraj	Počet zamestnancov					Spolu
	0	1-9	10-49	50-249	250 a viac	
Bratislavský kraj	0	0	1	2	3	6
Trnavský kraj	2	0	2	0	2	6
Trenčiansky kraj	0	1	1	2	1	5
Nitriansky kraj	3	1	2	2	1	9
Žilinský kraj	0	1	0	1	1	3
Banskobystrický	0	2	0	2	0	4
Prešovský	1	1	1	4	1	8
Košický kraj	2	0	3	2	1	8
S p o l u	8	6	10	15	10	49

3. Registrované pracovné úrazy

Zákon č. 124/2006 Z. z. v ust. § 17 ods. 7 písm. a) bod 1 ukladá zamestnávateľom povinnosť zaslať príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru záznam o registrovanom pracovnom úraze do ôsmich dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedeli.

Za rok 2023 bolo z organizácií do termínu spracovania rozboru (12. 01. 2024) zaslaných orgánom dozoru inšpekcie práce celkovo 7 550 záznamov o RPÚ, čo predstavuje pokles o 150 prípadov oproti roku 2022 (pokles o 1,9 %). Počty pracovných úrazov za roky 2006 až 2011 obsahujú aj úrazy s PN najmenej 42 dní, ktoré vznikli od 1.7.2006 do 31.12.2011.

Vývoj RPÚ od roku 2003 znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie RPÚ podľa zdroja úrazu

Najpočetnejším zdrojom RPÚ v roku 2023 boli pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov, kde bolo zaznamenaných až 2 339 prípadov, čo predstavuje 31,0 % z celkového počtu RPÚ. Druhým najpočetnejším zdrojom RPÚ bola neodborná manipulácia s bremenami, materiálom, ako aj pády predmetov, výrobkov či materiálov, pôsobenie ostrých hrán, a to v 2 202 prípadoch RPÚ, čo predstavuje 29,2 % z celkového počtu RPÚ. Stroje - hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné boli tretím najpočetnejším zdrojom RPÚ, a to v 703 prípadoch RPÚ, čo predstavuje 9,3 % z celkového počtu RPÚ.

Najčastejšie zdrojové skupiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte RPÚ za rok 2023 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Hlavná zdrojová skupina	Počet	Podiel %
I.	Dopravné prostriedky	660	8,7 %
III.	Stroje - hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	703	9,3 %
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	2 339	31,0 %

V.	Materiál, bremená, predmety	2 202	29,2 %
VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčky a prístroje	682	9,0 %

Pre posúdenie podielu konkrétnych zdrojových podskupín na vzniku RPÚ roku 2023 uvádzame vnútornú štruktúru vybraných najfrekvencovanejších zdrojových skupín:

I.	Dopravné prostriedky	Počet	Podiel %
I-02	Motorové cestné dopravné prostriedky	316	4,2 %
I-05	Vnútropodnikové motorové dopravné prostriedky (koľajové i bez koľají)	169	2,2 %
I-07	Vnútropodnikové bezmotorové dopravné prostriedky (na koľají i bezkoľají)	82	1,1 %

II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	Počet	Podiel %
II-11	Zdvíhacie a dopravné zariadenie – pomôcky	108	1,4 %

III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	Počet	Podiel %
III-15	Okružné, rámové a iné píly na drevo	50	0,7 %
III-20	Lisy, kladivá, buchary a iné	59	0,8 %
III-24	Brúsky, čističe a leštiace stroje na kovy	43	0,6 %
III-40	Zvláštne potravinárske stroje, stroje používané v tukovom a tabakovom priemysle	94	1,2 %
III-42	Zvláštne stroje polygrafické, kancelárske, zdravotnícke, štatistické a iné neuvedené alebo bližšie neurčené pre rozličné pracovné odbory	64	0,8 %

IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	Počet	Podiel %
IV-43	Cesty vrátane dopravných a pracovných priestorov koľajových dráh (pracovné, komunikačné priestory) verejného charakteru – pády zamestnancov na rovine	376	5,0 %
IV-44	Vnútropodnikové pracoviská (komunikačné priestory) akejkoľvek úrovne – pády zamestnancov na rovine	1 160	15,4 %
IV-45	Schody, rebríky, výstupy – pády zamestnancov na nich a z nich	643	8,5 %

V.	Materiál, bremená, predmety	Počet	Podiel %
Va-49	Ostatný materiál (okrem kódu 48), predmety, výrobky, zariadenia – pád predmetov	219	2,9 %
Vb-50	Bremená (materiál, premiestňované alebo inak manipulované predmety) – úrazy bremenami	1 092	14,5 %
Vb-51	Materiál, predmety – pôsobenie napr. ostrými hranami, vyčnievajúcimi hrotmi pri rôznej manipulácii, chôdzi a pohybe	791	10,5 %

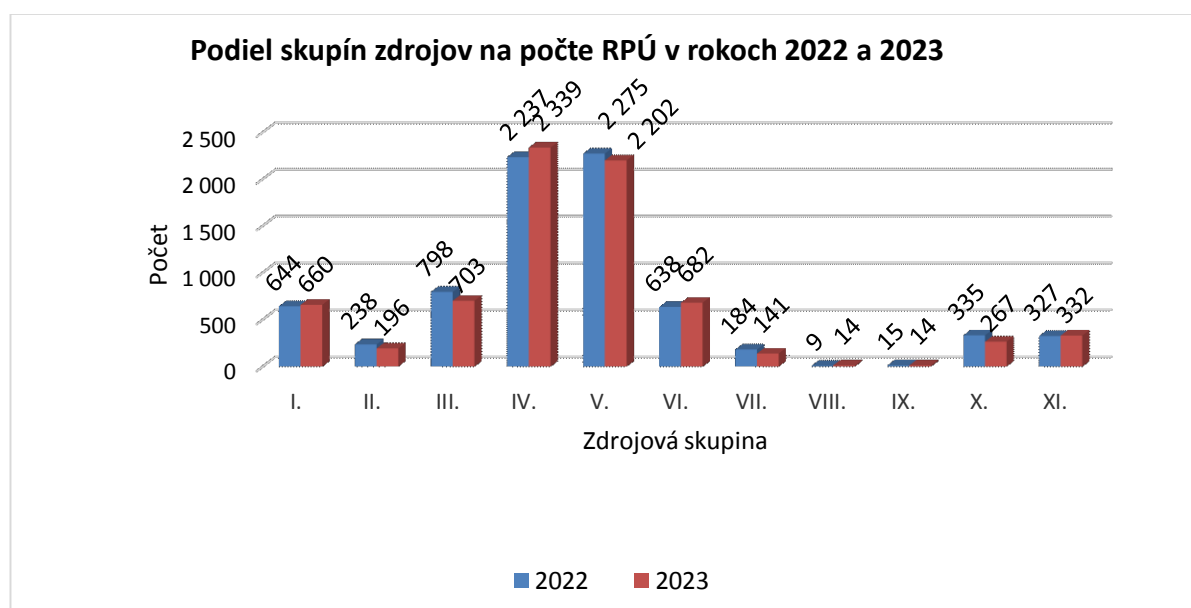
VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčky a prístroje	Počet	Podiel %
VI-55	Pomocné ručné bicie, uťahovacie, pridržiavacie, spájacie, zvaracie, čistiacie, mazacie a iné náradie	122	1,6 %
VI-58	Ručné nástroje (rezacie, sekacie, krájacie, dlabacie, prebíjacie, rycie, uberacie, brúsiace a iné)	447	5,9 %

VII.	Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny	Počet	Podiel %
VII-63	Tekuté a plynné horúce látky (pary)	55	0,7 %

X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	Počet	Podiel %
X-71	Zvieratá	126	1,7 %
X-72	Úmyselné i neúmyselné poškodenie, násilie, zranenie inou osobou, živelné pohromy a iné prírodné vplyvy, atmosféra pracoviska	141	1,9 %

XI.	Iné zdroje	Počet	Podiel %
XI-75	Iné zdroje, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín	250	3,3 %

Výskyt RPÚ v roku 2022 a v roku 2023 v členení podľa zdrojovej skupiny znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie RPÚ podľa zdrojových skupín a ich porovnanie s rokom 2022, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľke č. 11 a č. 12 v prílohe.

Členenie RPÚ podľa príčiny úrazu

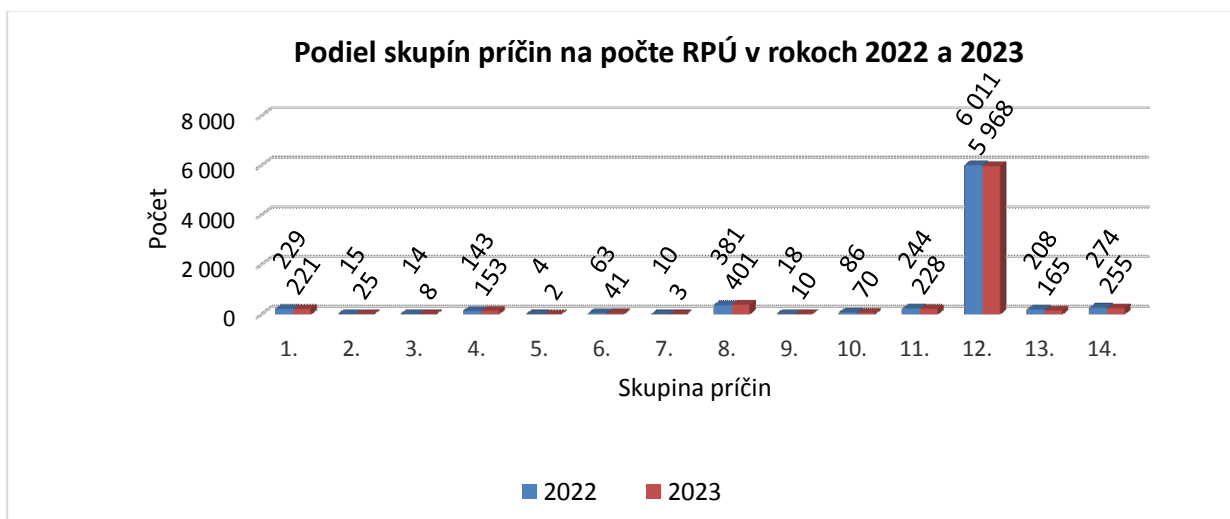
V roku 2023 bol najpočetnejšou príčinou vzniku RPÚ (5 968 prípadov) nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy). Druhou najpočetnejšou príčinou vzniku RPÚ (401 prípadov) bola príčina, za ktorú niesli zodpovednosť samotní zamestnanci tým, že používali nebezpečné postupy alebo spôsoby práce vrátane toho, že konali bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, alebo zotrúvali v ohrozenom priestore. V 255 prípadoch to boli nezistené príčiny. Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie) bolo zistené v 228 prípadoch RPÚ. Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu bol zistený v 221 prípadoch RPÚ a ohrozenie zvieratami bolo zistené v 165 prípadoch RPÚ.

Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ, v roku 2023 boli zistené v 453 prípadoch RPÚ, čo predstavuje pokles o 25 prípadov oproti roku 2022. Príčiny, za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci, boli zistené v 481 prípadoch RPÚ, čo predstavuje pokles o 4 prípady oproti roku 2022. Iné príčiny boli zistené v 6 616 prípadoch, kde bol oproti roku 2022 zaznamenaný ich pokles o 121 prípadov RPÚ (tabuľka č. 13 v prílohe).

Najčastejšie zistené príčiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte RPÚ za rok 2023 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

kód	Základné skupiny príčin úrazov	Počet	Podiel %
1	Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu	221	2,9 %
8	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrúvanie v ohrozenom priestore	401	5,3 %
11	Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie	228	3,0 %
12	Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy)	5 968	79,0 %
13	Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami	165	2,2 %
14	Nezistené príčiny	255	3,4 %

Výskyt RPÚ v roku 2022 a v roku 2023 v členení podľa príčin znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie RPÚ podľa zistených príčin a ich porovnanie s rokom 2022, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 13 a č.14 v prílohe.

Členenie RPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE)

V roku 2023 podľa druhu prevažujúcej ekonomickej činnosti zamestnávateľských organizácií vyplýva, že najvyšší podiel RPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) sa koncentroval v nasledovných odvetvových oddieloch:

Kód	SK NACE	Počet	Podiel %
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	355	4,7 %
C	Priemyselná výroba	2 814	37,3 %
F	Stavebníctvo	276	3,7 %
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	1 125	14,9 %
H	Doprava a skladovanie	735	9,7 %
N	Administratívne a podporné služby	346	4,6 %
P	Vzdelávanie	387	5,1 %
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	537	7,1 %

Členenie RPÚ z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní

Z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní možno konštatovať, že v roku 2023 najviac RPÚ zaznamenali kvalifikovaní robotníci v hutníctve a strojárstve (931 úrazov - 12,3 %), vodiči a obsluha pojazdných strojných zariadení (788 úrazov - 10,4 %), operátori stacionárnych strojov a zariadení (646 úrazov – 8,6 %), predavači (600 úrazov - 7,9 %), zamestnanci pracujúci ako pomocní pracovníci v ťažbe, stavebníctve, výrobe a doprave (572 úrazov - 7,6 %) a montážni robotníci utrpeli 532 RPÚ (7,0 %).

Členenie RPÚ z hľadiska druhu poranenia a poranenej časti tela poškodených

Najčastejšie zistené druhy poranenia a poranená časť tela poškodených pri RPÚ vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2023 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

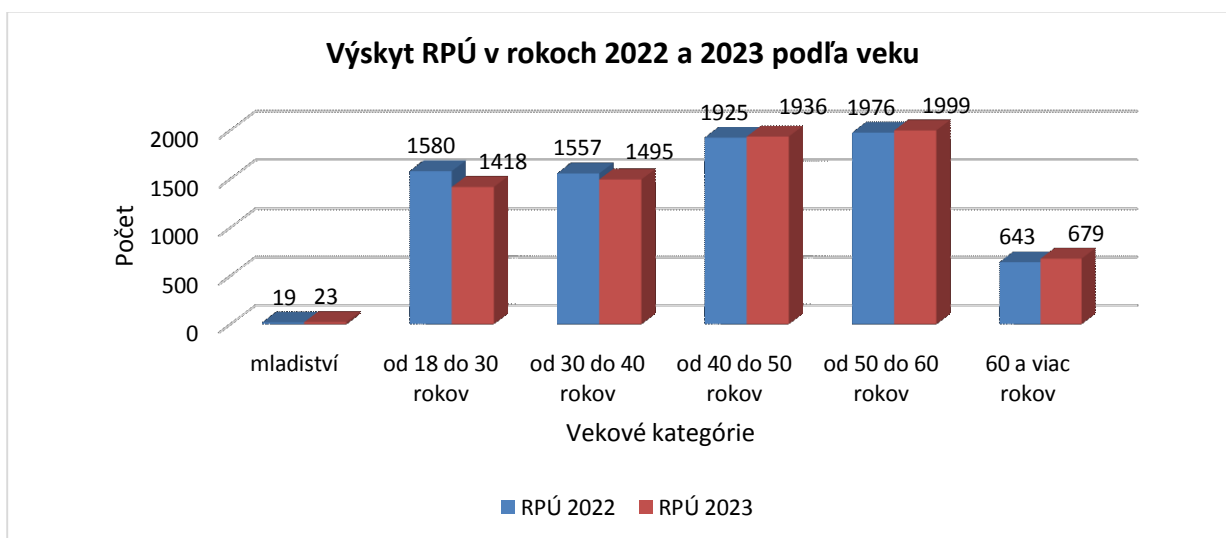
Kód	Druh poranenia	Počet	Podiel %
011	Povrchové poranenia	1 480	19,6 %
012	Otvorené rany	1 082	14,3 %
021	Zatvorené zlomeniny	1 243	16,5 %
032	Vyvrtnutia a natiahnutia	916	12,1 %

Kód	Poranená časť tela	Počet	Podiel %
52	Ruka vrátane lakťa	466	6,2 %
53	Ruka od zápästia dole	554	7,3 %
54	Prst	1 749	23,2 %
62	Noha vrátane kolena	715	9,5 %
63	Členok	777	10,3 %
64	Noha od členka dole	385	5,1 %

Členenie RPÚ podľa pohlavia a vekovej kategórie zamestnancov

Medzi zamestnancami, ktorí utrpeli v hodnotenom roku RPÚ bolo 2 857 žien (37,8 %) a 4 693 mužov (62,2 %). Z hľadiska vekovej štruktúry RPÚ vyplýva, že najviac RPÚ sa v roku 2023 vyskytlo u zamestnancov patriacich do vekovej kategórie od 50 do 60 rokov (1 999 úrazov - 26,5 %). Druhú najpočetnejšiu skupinu tvorili poškodení patriaci do vekovej kategórie od 40 do 50 rokov (1 936 prípadov – 25,6 %), tretiu vekovú kategóriu tvorili zamestnanci od 30 do 40 rokov (1 495 – 19,8 %), štvrtú vekovú kategóriu tvorili zamestnanci vo veku od 18 do 30 rokov (1 418 úrazov – 18,8 a najmenej zastúpenou bola veková kategória najstarších zamestnancov (679 úrazov - 9,0 %). V hodnotenom roku bolo evidovaných 23 RPÚ u mladistvých (0,3 %).

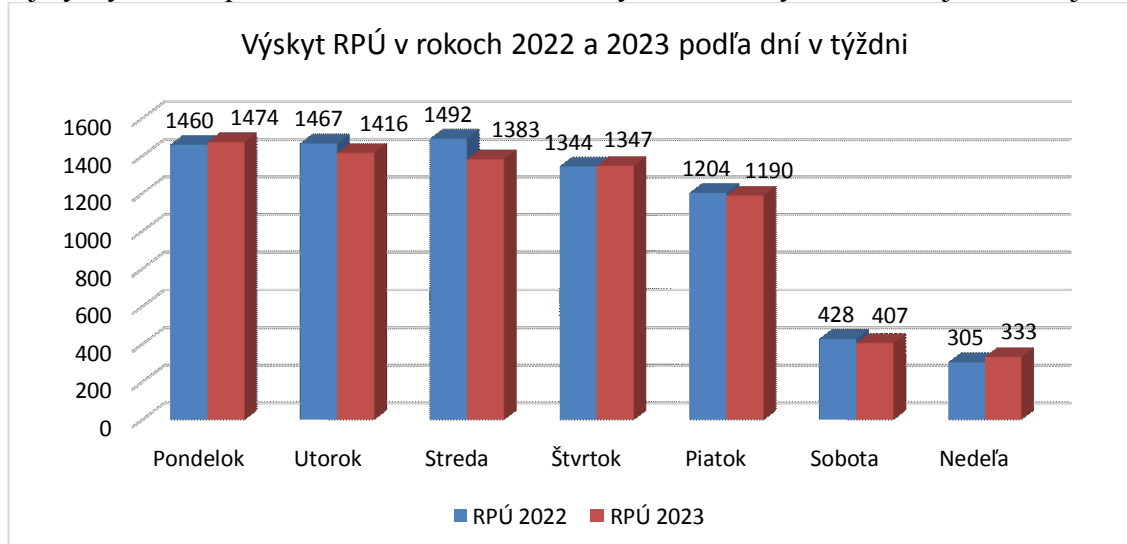
Vekovú štruktúru zamestnancov, ktorí v roku 2023 utrpeli RPÚ, a vývoj tejto štruktúry v roku 2022, znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie RPÚ podľa dňa v týždni

Pre vznik RPÚ boli v roku 2023 najrizikovejšími dňami pondelok (1 474 prípadov - 19,5 %), utorok (1 416 prípadov - 18,8 %) a streda (1 383 prípadov - 18,3 %). Najmenej rizikovým dňom bola nedeľa (333 prípadov - 4,4 %).

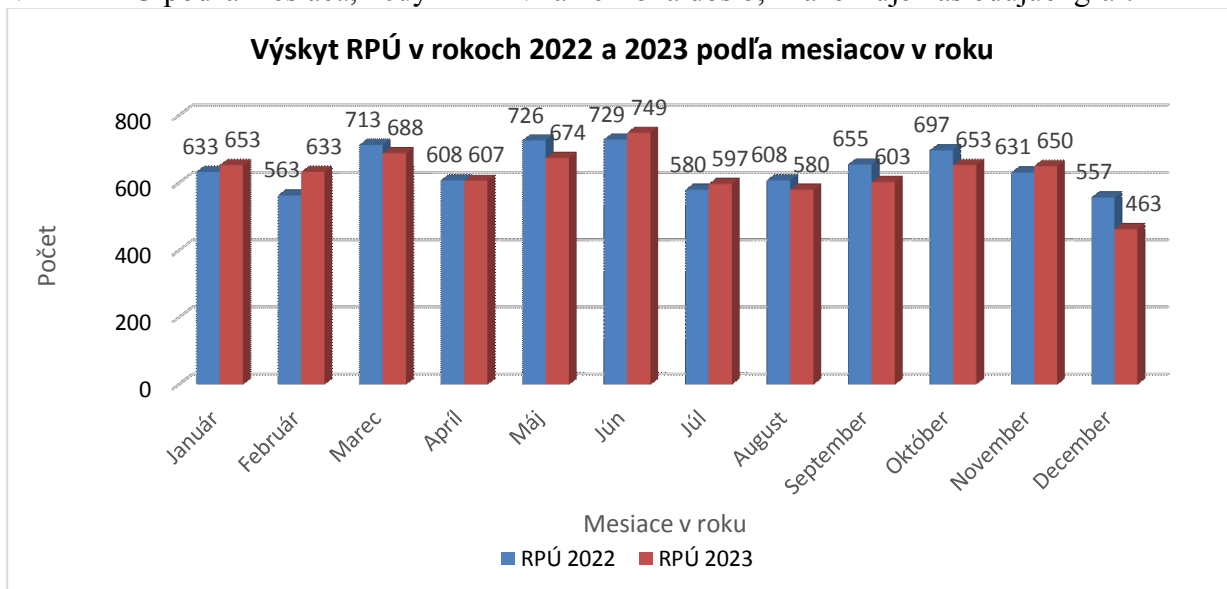
Vývoj výskytu RPÚ podľa dňa ich vzniku v rámci týždňového cyklu zobrazuje nasledujúci graf:

Členenie RPÚ podľa mesiaca v roku

Najrizikovejšími mesiacmi pre vznik RPÚ boli mesiac jún (749 prípadov - 9,9 %), marec (688 prípadov - 9,1 %) a máj (674 prípadov - 8,9 %). Najmenej rizikovým mesiacom bol december (463 prípadov - 6,1 %).

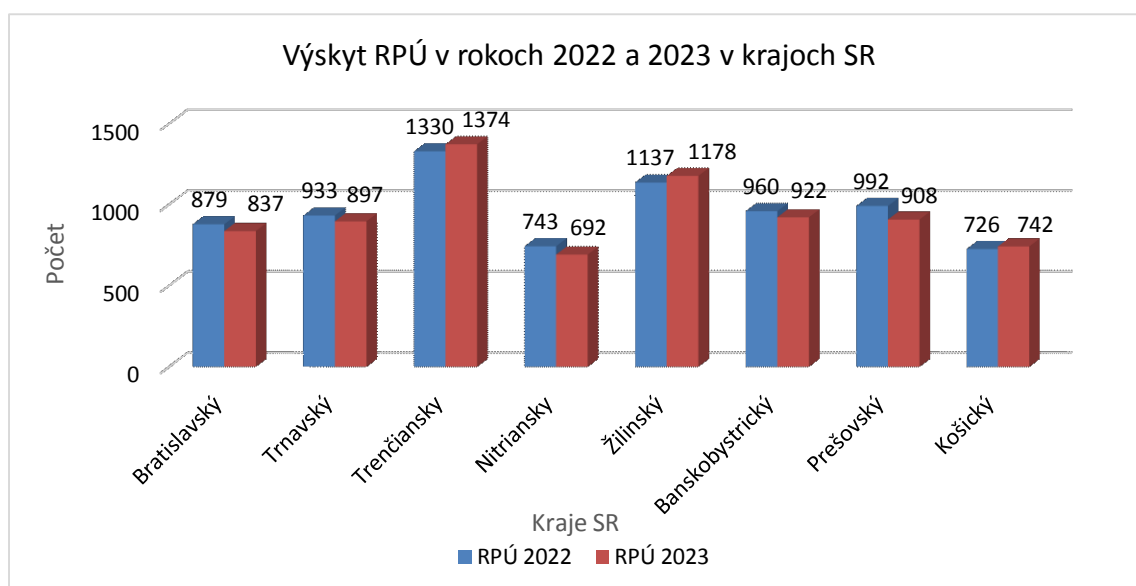
Vznik RPÚ podľa mesiaca, kedy k nim v rámci roka došlo, znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie RPÚ podľa krajov SR

Z teritoriálneho hľadiska bolo 1 374 RPÚ evidovaných v Trenčianskom kraji, čo predstavuje 18,2 %. V Žilinskom kraji to bolo 1 178 RPÚ, čo predstavuje 15,6 % z celkového počtu RPÚ. V Banskobystrickom kraji bolo evidovaných 922 RPÚ, čo predstavuje 12,2 %. Najmenej RPÚ bolo evidovaných v Nitrianskom kraji, a to 692 prípadov, čo predstavuje 9,2 % z celkového počtu RPÚ evidovaných za rok 2023.

Z teritoriálneho hľadiska počet RPÚ a ich vývoj v rokoch 2022 a 2023 podľa krajov SR sú zachytené v nasledujúcom grafe:

Počet zamestnávateľov, u ktorých sa stal RPÚ v členení podľa počtu zamestnancov

Kraj	Počet zamestnancov					Spolu
	0	1-9	10-49	50-249	250 a viac	
Bratislavský kraj	59	13	88	129	104	393
Trnavský kraj	14	48	144	176	95	477
Trenčiansky kraj	0	166	217	222	78	683
Nitriansky kraj	81	17	78	141	72	389
Žilinský kraj	26	65	159	211	86	547
Banskobystrický kraj	3	153	112	137	67	472
Prešovský kraj	149	71	142	167	44	573
Košický kraj	47	27	94	160	65	393
S p o l u	379	560	1034	1343	611	3927

4. Závažné priemyselné havárie

Závažnou priemyselnou haváriou je udalosť, akou je najmä nadmerná emisia, požiar alebo výbuch s prítomnosťou jednej alebo viacerých vybraných nebezpečných látok, vyplývajúca z nekontrolovateľného vývoja v prevádzke ktoréhokoľvek z podnikov, na ktoré sa vzťahuje zákon č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorá vedie bezprostredne alebo následne k vážnemu poškodeniu alebo ohrozeniu života alebo zdravia ľudí, životného prostredia alebo majetku v rámci podniku alebo mimo neho.

V roku 2023 nebola v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce vyšetřovaná žiadna závažná priemyselná havária.

5. Choroby z povolania

Choroba z povolania je choroba uznaná príslušným zdravotníckym zariadením, zaradená do zoznamu chorôb z povolania, ak vznikla zamestnancovi pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh a za podmienok uvedených v zozname. Regionálny úrad verejného zdravotníctva (ďalej „RÚVZ“) podľa ust. § 6 ods. 3 písm. v) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov požiada príslušný IP alebo príslušný orgán dozoru ak je to potrebné, aby prešetril bezpečnostné a technické príčiny vzniku choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania.

V roku 2023 bolo na Slovensku v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce evidovaných 390 hlásení chorôb z povolania a 1 ohrozenie chorobou z povolania. Bezpečnostné, technické a organizačné príčiny vzniku chorôb z povolania a ohrozenia chorobou z povolania vyšetřujú miestne príslušné RÚVZ. Na vyšetřovaní bezpečnostných, technických a organizačných príčin vzniku chorôb z povolania sa IP podieľajú len na základe žiadosti miestne príslušného RÚVZ. Z tohto počtu v sledovanom roku IP nevyšetřovali žiadnu chorobu z povolania ani ohrozenie chorobou z povolania, nakoľko neboli zo strany RÚVZ požiadané.

Najčastejšie hlásenou chorobou z povolania za rok 2023 bola choroba kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z dlhodobého, nadmerného, jednostranného zaťaženia končatín. Druhou najčastejšou chorobou z povolania boli infekčné choroby a parazitárne choroby okrem tropických infekčných chorôb a parazitárnych chorôb a chorôb prenosných zo zvierat na ľudí. Ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené pri práci s vibrujúcimi nástrojmi bolo tretou najčastejšie hlásenou chorobou z povolania.

Záver

Na základe vyššie uvedených skutočností možno konštatovať, že IP v roku 2023 v rámci svojej pôsobnosti zaznamenali výrazne najnižší počet SPÚ za sledované obdobia, ako aj najnižší počet RPÚ. Pri závažných pracovných úrazov s ŤUZ aj napriek tomu, že v roku 2023 bolo zaznamenaných o 9 týchto pracovných úrazov viac, ako v roku 2022, kedy bol ich počet najnižší za sledované obdobia, môžeme vidieť mierne zlepšenie aj pri týchto úrazoch v porovnaní s ostatnými rokmi.

Z podrobnej analýzy pracovných úrazov vyplýva, že aj v roku 2023 bolo tradične najviac pracovných úrazov koncentrovaných v odvetviach priemyselnej výroby, stavebníctva, veľkoobchodu a maloobchodu vrátane opravy motorových vozidiel a tiež v doprave a skladovaní.

Národný inšpektorát práce a inšpektoráty práce v roku 2024 v spolupráci s Výborom vrchných predstaviteľov inšpekcie práce (SLIC) rozbiehajú začiatkom marca mimoriadnu úlohu, pri ktorej budú na slovenských pracoviskách prebiehať kontroly zamerané na prevenciu vzniku pracovných úrazov, s cieľom posilniť kultúru prevencie v organizáciách aj medzi jednotlivými zamestnancami, v súlade s prístupom nulovej vízie k smrteľným pracovným úrazom v Európskej únii. Táto kampaň je organizovaná v spolupráci s Európskou agentúrou pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA). Kampane tohto typu budú súčasne prebiehať vo všetkých členských štátoch Európskej únie s rovnakým obsahom. Účelom tejto mimoriadnej úlohy je kontrola zameraná na dôkladné vyšetrovanie úrazov a úmrtí na pracovisku, identifikácia a riešenie príčin týchto úrazov a úmrtí, ako aj zvyšovanie povedomia o rizikách týkajúcich sa pracovných úrazov, zranení a chorôb z povolania a posilnenie presadzovania existujúcich pravidiel a usmernení, nakoľko ich poznanie je nevyhnutné na prijímanie preventívnych opatrení a zamedzenie opakovania rovnakých alebo podobných pracovných úrazov v budúcnosti.

Dôležitou súčasťou inšpekčnej činnosti bude tiež poskytovanie poradenstva pri predchádzaní vzniku pracovných úrazov.